

**PÅ PILGRIMSREJSE I KIRKEÅRET,
BIND I OG II
FLEMMING BAATZ KRISTENSEN
LOHSES FORLAG, 2019 OG 2020
414 SIDER (BIND I) OG 533 SIDER (BIND II)**

Anmeldt af Thomas Kristensen

Den flittige sognepræst Flemming Baatz Kristensen i Aarhus er igen gået til tasterne. Tidligere er det blevet til en bog om gudstjenesten, prædikensamlinger og andet godt. Denne gang må det vist siges, at FBK har begået sit hovedværk. Måske endda sit testamente! I hvert fald videregiver han her sin lidenskab for og store viden om gudstjenesten i to store resourcebøger, som vi langt ud i fremtiden kan drage nytte af. Ja, faktisk bør værket være et »must« for alle, som får ansvar for gudstjenestelivet i vores kirke. Begge bind er gedigne bøger i fornem udførelse, bl.a. med papir i kirkeårets farver! En layoutmæssig præstation, som understreger værkets langtidsholdbarhed. Ja, et gennemført opslagsværk omkring gudstjeneste og kirkeår med gode registre over emner, søndagens tekster, bibeltekster og litteraturhenvisninger bagi. Intet mindre end et kæmpearbejde fra forfatterens og forlagets side.

Bind I omslutter kirkeåret fra 1. søndag i advent til langfredag. Og bind II fra påskedag (med påskelørdag som intro) til

sidste søndag i kirkeåret. Hver søndag og kirkelig mærkedag beskrives fyldigt med baggrundshistorie, dagens tema, glimt fra den fælleskirkelige tradition, salme-forslag, miniprædikener over den gammeltestamentlige læsning, epistel, samt selvfølgelig med hovedvægt på evangelieteksten. Både 1. og 2. tekstrækkes tekster behandles grundigt. Så grundigt, at bøgerne også fremtræder som en alternativ prædikensamling. Hvorfor det da også er blevet til en moppedreng på til sammen 947 sider! Der er virkelig tale om en langstrakt pilgrimsvandring til fordybelse.

Hvorfor nu bruge så mange kræfter på kirkeår og tradition som ramme om kristenlivet? I en tid hvor det utraditionelle for mange er mere tiltrækkende, endda blandt folk med en ellers konservativ kristendomsforståelse? FBK forklarer selv: »Kirkeåret giver os på en særlig måde lejlighed til at lære den kristne tro at kende. I en rytme med gudstjenester søndag efter søndag og til højtiderne. Gudstjenesten, bibelteksterne, holdt sammen med salmer og symboler og stemninger på den årstid,

man befinder sig i, bidrager alt sammen til, at man oplever den kristne tros nedslag i sit liv. Kirkeåret er en form for årskursus i kristendom, et år med Jesus ...« (Bind I, s. 9). Bedre kan det næsten ikke siges, efter anmelderens mening. Tradition og fornyelse er uløseligt forbundne. FBK fortsætter (Bind I, s. 9) med sin egen erfaring, og udfordring til læserne: »Noget af det bedste, man kan sige til en, der gerne vil lære kristendommen at kende, er: Gå i kirke hver søndag! Gør det gennem to kirkeår, så du får begge tekstrækker med!... Kristen bliver man ved at vokse ind i gudstjenesten og kirkeåret gennem *regelmæssig* brug.« Sådan! Vise ord fra FBK om betydningen af kirkekristendom, han som også er fortrolig med vækkelseskristendom.

FBK lægger vægt på, at værket hedder På *pilgrimsrejse* i kirkeåret. Kirkeåret er nemlig ikke kun en interessant historisk dimension ved kristendommen for særligt interesserede. Kirkeåret er en levende ressource! Vi er som kristne på pilgrimsfærd hele livet for at finde Gud og for at lade ham finde os og lære ham bedre at kende. Gud er vores mål. Og til en sådan pilgrimsvandring er kirkeår og gudstjeneste med vores fælleskirkelige tradition fyldt med Åndens og nådens rigdomme til os. En pilgrimsvandring i kirkeåret er derfor altid også en bønnevandring igennem livet. For gudstjeneste og bøn udfylder gensidigt hinanden.

FBK har samlet et væld af historiske, bibelske, dogmatiske og liturgiske oplysninger i sit værk. Samtidig opfordrer han til, at læseren altid også har Bibel og salmebog ved hånden. Gudstjenestens ho-

vedbøger. Ved starten på en ny periode i kirkeåret er det en god ide at læse de sider, der fortæller om denne periode. Når man så når til en given helligdag, kan man læse det indledende afsnit om den pågældende dag, inden man skal til gudstjeneste. Man kan også læse de forkyndende afsnit om hver enkelt tekst til den pågældende søndag. Måske bør man dog først lade gudstjenesten selv få ordet. Og dernæst læse de forkyndende afsnit, når man er kommet hjem fra kirke til fortsat søndagsfordybelse. FBK skriver lange miniprædikener over de forordnede tekster. Måske også for lange til et opslagsværk. Anmelderen ville nok have foretrukket kortere, mere parafraseagtige gennemgange af teksterne. Men disse miniprædikener kan så give en hel søndagspakke til de søndage, hvor man sidder på en øde ø og derfor ikke kan deltage fysisk i søndagens hellige time i Guds Hus.

Ud over tekstgennemgangen til hver søndag er der så også en »Til eftertanke« med korte kerneord og længere citater fra Bibelens og kirkehistoriens rige litteratur. Her funderes der over bestemte personer, bestemte bibelhenviisninger, forholdet mellem dengang og nu, ja, Åndens mange nedslag i kirkens lange historie. Ikke mindst disse eftertanker er det spændende at slå op på, da de bringer os i kontakt med hele vores kirkelige storfamilie til alle tider. Får man ikke læst miniprædikenerne den pågældende søndag, så får man en masse åndelig rigdom og visdom med sig fra »Til eftertanke«.

Værket har for mig at se en særlig værdi, ja er som sagt »et must«, i en tid, hvor megen gudstjenestefornyelse er optaget

af, hvad man kan præstere med multimedier, egne opfindelser og friske tiltag. Da er det berigende at slå op i en klog bog om den åndelige rigdom, som ligger parat til at øse af fra den fælleskirkelige gudstjenestetradition. Opsparet åndelig kapital med hellighed og venlighed, som stadigvæk er bærekraften i den »hellige, almindelige kirke«, som vi bekender troen på ved gudstjenesten. FBK har fast grund under fødderne, og derfor kan han holde gudstjeneste med både Himmelhøjde og verdensvidde. Fast evangelisk-luthersk og samtidig med blik for hele den fælleskirkelige tradition.

Denne anmeldelse skrives i den mærkelige coronavirustid, hvor der fortsat er stærke begrænsninger på at gå til gudstjeneste i ugens hellige time. Vel første gang i kirkens historie, for ellers har mulighed for bøn og gudstjeneste i Guds Hus altid været anset for det vigtigste i krisetider. Men når du altså ikke kan leve dit regelmæssige kirkeliv, som du ellers har for vane, da kan din søndag beriges ved at læse dagens afsnit i denne bog. Du bliver klogere, du bliver udfordret, du bliver op-

bygget af kirkens indbyrdes trøst og formaning.

Som det ses, er denne anmeldelse fyldt med respekt for og glæde over FBK's store arbejde. En lille rynke på næsen har jeg dog også. For straks jeg fik bøgerne i hånden, undrede det mig, at FBK deler kirkeåret mellem ved påsketide, og ikke efter pinsen. For festhalvåret i kirken varer dog fra advent til pinse. FBK begrundet sin opdeling med, at bind I og bind II dermed kunne blive nogenlunde lige store i sideantal. Der ville nu have været fin plads i bind I til hele festhalvåret, for bind II er blevet voldsomt meget større end bind I. En lidt dum fejl, for man vil ofte gribe forkert i bogreolen, når man griber efter påske- og pinseforklaringerne. Denne praktiske bommert skal dog ikke skygge for, at FBK's store værk fortjener at stå centralt i alle gudstjenesteglade og gudstjenesteansvarliges bogreol, lige til at gribe efter og slide på.

Sæt derfor dette værk øverst på ønskesedlen – eller køb det selv!